

Kroniek ontslagrecht

Overzicht van rechtspraak 2016-2020

Kroniek ontslagrecht

Overzicht van rechtspraak 2016-2020

HENRI-FRANÇOIS LENAERTS, NICHOLAS THOELLEN,
BART VANSCHOEBEKE, JEAN-YVES VERSLYPE,
GAËLLE WILLEMS EN ANN WITTERS

LARCIER
INTERSENTIA

Kroniek ontslagrecht. Overzicht van rechtspraak 2016-2020
Henri-François Lenaerts, Nicholas Thoelen, Bart Vanschoebeke, Jean-Yves Verslype,
Gaëlle Willems & Ann Witters

© Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1328-5
D/2021/7849/137
NUR 825

Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

Inhoud

HOOFDSTUK 1.

HET TAALGEBRUIK IN SOCIALE ZAKEN.	15
AFDELING 1 – RECHTSLEER.	15
AFDELING 2 – PRINCIPES: DE TOEPASSELIJKHEID VAN DE REGLEMENTERING IN FUNCTIE VAN DE PLAATS VAN DE EXPLOITATIEZETEL	15
AFDELING 3 – HET SEPTEMBERDECREET	18
AFDELING 4 – HET AUGUSTUSDECREET	36
AFDELING 5 – DE GECOÖRDINEERDE WETTEN	39

HOOFDSTUK 2.

HET NIET-HONOREREN VAN EEN CONTRACTBELOFTE.	43
--	-----------

HOOFDSTUK 3.

ALGEMENE VORMEN VAN BEËINDIGING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST.	61
AFDELING 1 – RECHTSLEER.	61
AFDELING 2 – PRINCIPES.	61
AFDELING 3 – BEËINDIGING MET WEDERZIJDIG AKKOORD	61
AFDELING 4 – ONTBINDENDE VOORWAARDE.	98
AFDELING 5 – GERECHTELIJKE ONTBINDING	100
AFDELING 6 – OVERMACHT.	132
AFDELING 7 – NIETIGVERKLARING VAN DE OVEREENKOMST	162

HOOFDSTUK 4.

ONTSLAG, ONTSLAGMACHT EN ONTSLAGBEVOEGDHEID.	169
AFDELING 1 – RECHTSLEER.	169
AFDELING 2 – DEFINITIE ONTSLAG	169
AFDELING 3 – GELDIGHEIDSVEREISTEN	175
AFDELING 4 – BEVOEGDHEID VAN DE PARTIJ DIE TOT ONTSLAG OVERGAAT.	192

HOOFDSTUK 5.

DE BEPALING VAN DE DUUR VAN DE OPZEGGINGSTERMIJN.	199
AFDELING 1 – RECHTSLEER.	199
AFDELING 2 – DE OPZEGGING EN DE GELDIGHEIDSVORWAARDEN VAN DE BEËINDIGING DOOR MIDDEL VAN EEN OPZEGGINGSTERMIJN . . .	199
§ 1. <i>Algemeen</i>	199
§ 2. <i>Datum van inwerkingtreding van de wet van 26 december 2013</i>	200
§ 3. <i>De opzeggingstermijnen vanaf 1 januari 2014</i>	207
1) Criterium van anciënniteit voor het bepalen van de duur van de opzeggingstermijn	207
2) De “nieuwe” opzeggingstermijnen	210
3) Mogelijkheid om in afwijkende opzeggingstermijnen te voorzien op sectoraal niveau, op ondernemingsniveau of op individueel niveau?.	213
4) Verkorte opzeggingstermijn bij het bereiken van de pensioenleeftijd	215
5) Vermelding van de duur en datum waarop de opzeggingstermijn begint te lopen	217
6) Arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd	219
§ 4. <i>De overgangsmaatregelen</i>	221
1) Toepassingsgebied	221
2) Regel van de dubbele foto	226
3) Het lot van opzeggingsbedingen in het kader van de “dubbele foto”.	229
4) Het lot van het proefbeding in het kader van de dubbele foto	238
5) Het lot van de verkorte opzeggingstermijn in toepassing van het oude artikel 60 AOW?	239
§ 5. <i>Overgangsregeling voor arbeiders in bepaalde sectoren</i>	243
AFDELING 3 – NIETIGHEID VAN DE OPZEGGING.	245

HOOFDSTUK 6.

BEËINDIGING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST MET BETALING VAN EEN OPZEGGINGSVERGOEDING	257
AFDELING 1 – RECHTSLEER.	257
AFDELING 2 – ONTSTAAN EN OPEISBAARHEID VAN HET RECHT OP EEN OPZEGGINGSVERGOEDING	257
AFDELING 3 – BEDRAG VAN DE OPZEGGINGSVERGOEDING	261
§ 1. <i>Periode gedekt door de opzeggingsvergoeding</i>	261
§ 2. <i>Schade gedekt door de opzeggingsvergoeding</i>	261

§ 3. <i>Het in acht te nemen referentieloon voor de berekening van de opzeggingsvergoeding</i>	264
1) Lopend loon	264
2) Forfaitaire onkostenvergoedingen	271
3) Vergoedingen toegekend aan geëxpatrieerde werknemers	275
4) Privégebruik van bedrijfswagen	277
5) Privégebruik van gsm, laptop, internetverbinding enz.	279
6) Verzekeringen	281
7) Loon voor overuren	284
8) Maaltijdcheques	287
9) Aandelenopties	289
10) Door de werkgever georganiseerde reizen	299
11) Kortingsbonnen en cadeaucheques	300
12) Vrijstelling of vermindering van prestaties	304
AFDELING 4 – INTERESTEN	328
AFDELING 5 – VERJARING VAN DE VORDERING TOT BETALING VAN DE OPZEGGINGSVERGOEDING	330
AFDELING 6 – VERBREKING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST VOOR DE AANVANG VAN PRESTATIES	333

HOOFDSTUK 7.

ONTSLAG OM DRINGENDE REDEN	335
AFDELING 1 – RECHTSLEER	335
AFDELING 2 – BEGRIP	335
§ 1. <i>Ernstige tekortkoming</i>	335
§ 2. <i>Onmogelijkheid om de contractuele relatie verder te zetten</i>	339
§ 3. <i>Proportionaliteitstoets?</i>	341
§ 4. <i>Verzwarende omstandigheden / verzachtende omstandigheden</i>	343
AFDELING 3 – VORMVOORWAARDEN	344
§ 1. <i>Termijn van drie werkdagen</i>	344
1) Aanvang	344
2) Bewijs van tijdigheid	345
3) Voorafgaand verhoor en onderzoek	346
4) Voortdurende tekortkoming	357
5) Impact van strafrechtelijke vervolgingen	360
6) Eerdere feiten – Meerdere feiten	362
§ 2. <i>Kennisgeving van het ontslag en van de redenen</i>	363
1) Auteur van het ontslag	363
2) Kennisgeving	363
3) Nauwkeurigheid van de redenen	367

AFDELING 4 – TEKORTKOMINGEN	370
§ 1. <i>Ongerechvaardigde afwezigheden</i>	370
§ 2. <i>Alcoholmisbruik – Dronkenschap – Drugs</i>	371
§ 3. <i>Bijkomende activiteiten – Concurrentie – Oneerlijk gedrag</i>	374
§ 4. <i>Activiteiten gedurende de arbeidsongeschiktheid</i>	378
§ 5. <i>Diefstal – Fraude – Misbruik – Oneerlijk gedrag</i>	384
§ 6. <i>Fysieke of verbale agressie – Intimidatie</i>	389
§ 7. <i>Belemmeren van de medische controle</i>	402
§ 8. <i>Insubordinatie – Professionele fouten</i>	405
AFDELING 5 – BEWIJS	411
§ 1. <i>Bewijslast</i>	411
§ 2. <i>Bewijsmiddelen</i>	411
1) Camerabeelden	411
2) E-mails en informaticagegevens	416
3) Geolokalisatiesystemen	422
4) Badgesysteem	426
5) Medisch attest	430
6) Privédetective	431
7) Buitengerechtelijke bekentenis	434
8) Getuigenissen en verklaringen	434
9) Strafklacht – Gezag van gewijsde	439
10) “Mystery shopper”	441
§ 3. <i>Toelaatbaarheid van onregelmatig verkregen bewijs?</i>	441

HOOFDSTUK 8.

EENZIJDIGE WIJZIGING VAN ARBEIDSVORWAARDEN	455
AFDELING 1 – RECHTSLEER	455
AFDELING 2 – EENZIJDIGE WIJZIGING VAN EEN ESSENTIEEL BESTANDEEL VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST: DE PRINCIPES	455
AFDELING 3 – IMPLICIET ONTSLAG VEREIST REACTIE BINNEN EEN REDELIJKE TERMIJN	461
AFDELING 4 – IMPLICIET ONTSLAG DOOR EENZIJDIGE WIJZIGING VAN ARBEIDSVORWAARDEN VS. IMPLICIET ONTSLAG DOOR CONTRACTUELE WANPRESTATIE	467
AFDELING 5 – EENZIJDIGE WIJZIGING VAN ARBEIDSVORWAARDEN IN DE PUBLIEKE SECTOR	470
AFDELING 6 – DE BELANGRIJKE EENZIJDIGE WIJZIGING VAN EEN ESSENTIEEL BESTANDEEL VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST: EEN OVERZICHT	472
§ 1. <i>Arbeidsplaats</i>	472
§ 2. <i>Loon en functie</i>	476

HOOFDSTUK 9.

KENNELIJK ONREDELIJK ONTSLAG EN MISBRUIK VAN ONTSLAGRECHT	479
AFDELING 1 – RECHTSLEER	479
AFDELING 2 – INLEIDING	480
AFDELING 3 – DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 109 BETREFFENDE DE MOTIVERING VAN HET ONTSLAG	481
§ 1. <i>Toepassingsgebied</i>	481
§ 2. <i>De ontslagmotivering</i>	489
§ 3. <i>Het kennelijk onredelijk ontslag</i>	502
AFDELING 4 – MISBRUIK VAN ONTSLAGRECHT	544
§ 1. <i>Principe</i>	544
§ 2. <i>Fout</i>	546
§ 3. <i>Schade</i>	552
§ 4. <i>Cumul met de CAO nr. 109</i>	555

HOOFDSTUK 10.

CONVENTIONELE BEPERKINGEN VAN DE ONTSLAGMAGT	559
AFDELING 1 – RECHTSLEER	559
AFDELING 2 – PRINCIPES	559
§ 1. <i>De beperkingen voortvloeiend uit CAO nr. 32bis</i>	559
1) <i>Situering</i>	559
2) <i>Automatische overdracht (art. 7 CAO 32bis)</i>	560
3) <i>In solidum-verplichting (art. 8 CAO 32bis)</i>	560
4) <i>Het ontslagverbod (art. 3.1 Richtl. 2001/23/EG en art. 9 CAO 32bis)</i>	561
5) <i>Verbod de arbeidsvoorwaarden te wijzigen (art. 10 CAO 32bis)</i>	563
6) <i>Gebrek aan specifieke sanctie</i>	567
§ 2. <i>Bepalingen inzake werkzekerheid voortvloeiend uit sectorale of ondernemings-CAO's / arbeidsreglement</i>	568
1) <i>Geen strijdigheid met de openbare orde</i>	568
2) <i>Werkzekerheidsbeding geldt in geval van ongeldig ontslag om dringende reden</i>	569
3) <i>Sanctie in geval van miskenning van het werkzekerheidsbeding</i>	572

HOOFDSTUK 11.

BESCHERMDE WERKNEMERS SENSU STRICTO (WET 9 MAART 1991)	577
AFDELING 1 – RECHTSLEER	577
AFDELING 2 – RECHTHEBBENDE VAN DE BESCHERMING	578

§ 1. <i>De leden van de vakbondsafvaardiging in ondernemingen die geen comité voor preventie en bescherming op het werk hebben.</i>	578
§ 2. <i>Conventionele uitbreiding van het beschermingsregime.</i>	581
AFDELING 3 – DUUR EN EINDE VAN DE BESCHERMING	581
AFDELING 4 – DRAAGWIJDTE VAN DE BESCHERMING	583
AFDELING 5 – HET ONTSLAG OM DRINGENDE REDEN	585
§ 1. <i>De informatie-, raadplegings- en bemiddelingsfase</i>	585
1) <i>Persoon die bevoegd is om de procedure in te leiden.</i>	585
2) <i>Inlichten van de vakbond</i>	587
3) <i>Inhoud van de eerste brief.</i>	591
§ 2. <i>De contentieuze fase van het geschil</i>	591
1) <i>Aanwezigheid van alle partijen in hoger beroep.</i>	591
2) <i>Mogelijkheden tot beroep</i>	594
3) <i>Tegenvorderingen</i>	596
4) <i>Het algemeen principe “le criminel tient le civil en état”</i> . .	596
5) <i>Kennisgeving van de beëindiging na vonnis of arrest</i> . . .	598
AFDELING 6 – ONTSLAG OM ECONOMISCHE OF TECHNISCHE REDEN	602
§ 1. <i>Aanhangigmaking bij het paritair comité.</i>	602
§ 2. <i>Beroep tegen de beslissing van het paritair orgaan.</i>	604
§ 3. <i>Toepasbare procedure in geval van afwezigheid van beslissing van het bevoegd paritair orgaan</i>	604
1) <i>Ontstentenis van een beslissing van een bevoegd paritair orgaan.</i>	604
2) <i>Sluiting van een afdeling van een onderneming.</i>	604
§ 4. <i>Omvang van de rechterlijke controle</i>	605
AFDELING 7 – SANCTIES IN GEVAL VAN ONREGELMATIG ONTSLAG – AANVRAAG TOT RE-INTEGRATIE EN DE BESCHERMINGSVERGOEDING	605
§ 1. <i>Aanvraag tot re-integratie.</i>	605
§ 2. <i>De beschermingsvergoeding.</i>	607
1) <i>Oorzaken van schadevergoeding.</i>	607
2) <i>Ontslag om dringende reden erkend doch laattijdig meegedeeld</i>	608
3) <i>Mogelijkheid om er afstand van te doen? Wanneer?</i>	612
4) <i>Rechtsmisbruik?</i>	614
HOOFDSTUK 12.	
BESCHERMDE WERKNEMERS SENSU LATO	617
AFDELING 1 – BESCHERMING VAN DE PREVENTIEADVISEUR	617
§ 1. <i>Rechtsleer</i>	617
§ 2. <i>Bescherming</i>	617

1) Algemeen	617
2) Toepassingsgebied van de wet	620
§ 3. <i>Sanctie: betaling van een beschermingsvergoeding</i>	626
AFDELING 2 – MOEDERSCHAPSBESCHERMING.	628
§ 1. <i>Rechtsleer</i>	628
§ 2. <i>Draagwijdte van de bescherming – Europees</i>	628
§ 3. <i>Aanvang van de bescherming</i>	634
§ 4. <i>Schriftelijke mededeling van de ontslagreden</i>	634
§ 5. <i>Bewijslast</i>	635
§ 6. <i>Ontslag in het kader van collectief ontslag</i>	639
AFDELING 3 – OUDERSCHAPSVERLOF	643
§ 1. <i>Rechtsleer</i>	643
§ 2. <i>Draagwijdte van de bescherming</i>	643
§ 3. <i>Bewijslast</i>	646
§ 4. <i>Grondslag van vergoedingen</i>	647
AFDELING 4 – TIJDSKREDIET EN LOOPBAANVERMINDERING	647
§ 1. <i>Rechtsleer</i>	647
§ 2. <i>Bewijslast</i>	648
§ 3. <i>Grondslag voor vergoedingen</i>	649
AFDELING 5 – BESCHERMING TEGEN GEWELD, PESTERIJEN EN ONGEWENST SEKSUEEL GEDRAG OP HET WERK	665
§ 1. <i>Rechtsleer</i>	665
§ 2. <i>Principes</i>	665
§ 3. <i>Bescherming</i>	665
1) <i>Beschermde personen</i>	665
2) <i>Draagwijdte van de bescherming</i>	671
3) <i>Bewijslast</i>	675
4) <i>Duur van de bescherming</i>	677
AFDELING 6 – COLLECTIEF ONTSLAG.	678
§ 1. <i>Rechtsleer</i>	678
§ 2. <i>Principes</i>	678
§ 3. <i>Referentieperiode</i>	679
§ 4. <i>Voornemen tot eenzijdige wijziging kan ook een voornemen tot ontslag uitmaken</i>	680
§ 5. <i>Verplichte voorafgaande informatie en consultatie door de werkgever</i>	683
AFDELING 7 – ANTIDISCRIMINATIEWETGEVING	684
§ 1. <i>Rechtsleer</i>	684
§ 2. <i>Ontslagbescherming</i>	685

§ 3. Vergoeding van het slachtoffer: fout – schade – causaal verband	688
§ 4. Getuige van discriminatie	694
§ 5. Verdeling van de bewijslast	699
§ 6. Gevallen.	702
1) Handicap – Huidige of toekomstige gezondheidstoestand.	702
2) Geslacht	710
3) Geloof	714
4) Leeftijd	726

HOOFDSTUK 13.

UITWINNINGSVERGOEDING HANDELSVERTEGENWOORDIGER	737
AFDELING 1 – RECHTSLEER.	737
AFDELING 2 – TOEKENNINGSVOORWAARDEN	737
§ 1. De hoedanigheid van handelsvertegenwoordiger	737
§ 2. Anciënniteit van één jaar	767
§ 3. Ontslag door de werkgever, behoudens om dringende reden.	767
§ 4. Aanbreng van cliënteel	767
§ 5. De afwezigheid van nadeel	782

HOOFDSTUK 14.

HET CONCURRENTIEBEDING EN ONEERLIJKE CONCURRENTIE	789
AFDELING 1 – RECHTSLEER.	789
AFDELING 2 – HET CONCURRENTIEBEDING	789
§ 1. Vormvoorwaarden	789
§ 2. Geldigheidsvoorwaarden van het concurrentiebeding	791
§ 3. Toepassingsvoorwaarden van het concurrentiebeding	798
§ 4. Afstand van het concurrentiebeding	802
§ 5. Niet-concurrentievergoeding	807
AFDELING 3 – ONEERLIJKE CONCURRENTIE	813

HOOFDSTUK 15.

BIJZONDERE INDIVIDUELE CLAUSULES	843
AFDELING 1 – SCHOLINGSBEDING.	843
AFDELING 2 – EXCLUSIVITEITSBEDING.	844

HOOFDSTUK 16.

OUTPLACEMENT	845
AFDELING 1 – RECHTSLEER	845
AFDELING 2 – WETGEVING	845
AFDELING 3 – RECHTSpraak	847

HOOFDSTUK 17.

ONTSLAG IN EEN INTERNATIONALE CONTEXT	887
AFDELING 1 – RECHTSLEER	887
AFDELING 2 – BEVOEGDHEID	887
§ 1. <i>Europese verordening 44/2001 en verordening 1215/2012</i> ...	887
AFDELING 3 – TOEPASSELIJK RECHT	892
§ 1. <i>Vooraf</i>	892
§ 2. <i>Verdrag van Rome van 19 juni 1980 (EVO-Verdrag)</i>	892
§ 3. <i>Rome I-Verordening</i>	898
AFDELING 4 – HET JAARLOON VOOR DE BEREKENING VAN EEN OPZEGGINGSVERGOEDING BIJ TEWERKSTELLING IN EEN INTERNATIONALE CONTEXT	908

HOOFDSTUK 18.

VERJARING	911
AFDELING 1 – RECHTSLEER	911
AFDELING 2 – INLEIDING	911
AFDELING 3 – VERJARING VAN DE VORDERING EX CONTRACTU	915
§ 1. <i>Begrip</i>	915
§ 2. <i>Vertretpunt van de verjaringstermijn</i>	920
§ 3. <i>Stuiting van de verjaringstermijn</i>	941
§ 4. <i>Aard van de verjaring</i>	950
AFDELING 4 – VERJARING VAN DE VORDERING EX DELICTO	950
§ 1. <i>Begrip</i>	950
§ 2. <i>De inbreuk: het materieel bestanddeel, het moreel bestanddeel en de toerekeningsvatbaarheid</i>	955
§ 3. <i>Bewijslast</i>	973
§ 4. <i>Vertretpunt en duur van de verjaringstermijn</i>	975
§ 5. <i>Stuiting van de verjaringstermijn</i>	985
§ 6. <i>Aard van de verjaring</i>	985
AFDELING 5 – RECHTSVERWERKING EN RECHTSMISBRUIK	986

